

Aan de leden van de gemeenteraad

Ruimte & Economie
Ruimte & Economie
Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie
Rob Wijsman en Yvonne de Rooij

Telefoon
14 010

E-mail
info@lansingerland.nl

Website
www.lansingerland.nl

Verzenddatum 11 juni 2019
Ons kenmerk U19.04736

Onderwerp **Oplegnotitie duurzaamheidsvisie
'Lansingerland Duurzaam'**

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 4 december 2018 stond het raadsvoorstel over de duurzaamheidsvisie 'Lansingerland Duurzaam' (BR1800112) geagendeerd voor de vergadering van de commissie Ruimte. Dit onderwerp is echter van de agenda afgehaald, aangezien er behoefte was bij de commissie aan verdere beeldvorming over dit onderwerp.

Beelvormende avond

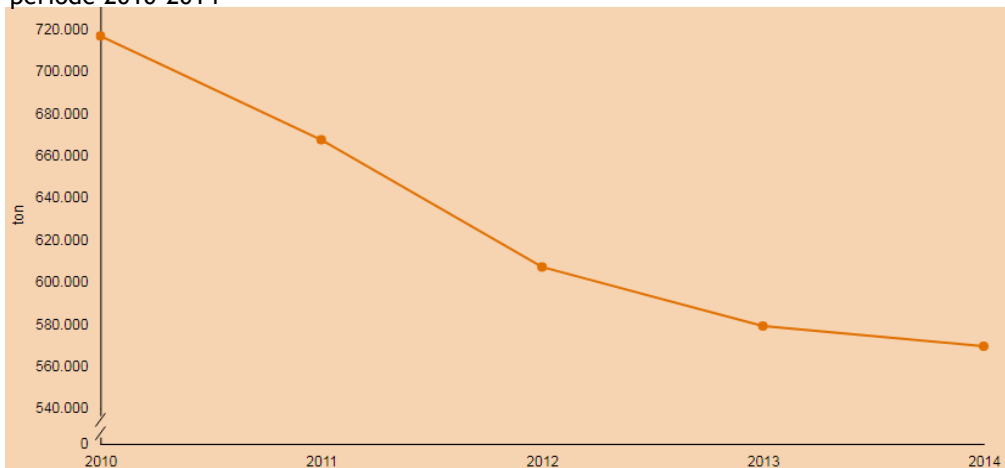
Op 15 mei jl. heeft uw raad de beeldvormende avond over duurzaamheid georganiseerd. Er werd gesproken over de energietransitie, zowel in de gebouwde omgeving als in de glastuinbouwsector, en over circulaire economie. Alle fracties waren vertegenwoordigd. Ook waren er vele stakeholders aanwezig, waaronder Nieuwe Lansinger Stroom, het Hoogheemraadschap Delfland en Stedin. Tijdens deze nuttige avond met goede sprekers, veel bruikbare informatie en interessante gesprekken aan de gesprekstafels, hebben wij een goed beeld kunnen krijgen van wat er leeft bij de raad. De beeldvormende avond sluit naadloos aan op de duurzaamheidsvisie. In deze notitie willen wij op basis van de opgehaalde informatie een aantal onderwerpen nader duiden. We proberen hiermee het besluitvormingsproces voor uw raad over dit onderwerp goed te faciliteren.

Duurzaamheidsvisie 'Lansingerland Duurzaam'

Nederland heeft als doel om in 2050 95% minder CO₂ uit te stoten (en al 49% in 2030) ten opzichte van 1990. De totaal bekende CO₂-uitstoot van de gemeente Lansingerland was in 2017 844.400 ton (inclusief auto(snel)wegen). Het gaat hier om de Carbon-footprint van de gemeente: de CO₂-uitstoot als gevolg van het gebruik van fossiele brandstoffen voor de productie van elektriciteit en warmte voor de gebouwde omgeving, in het verkeer, in de landbouw en in de industrie.

De gebouwde omgeving droeg 150.971 ton bij aan de totaal bekende CO₂-uitstoot. Over de sectoren 'Landbouw, bosbouw en visserij' en 'Industrie, Energie, Afval en Water' zijn gegevens bekend van voor 2017. De meest recente gegevens die via de Klimaatmonitor beschikbaar zijn voor de sector 'Landbouw, bosbouw en visserij' stammen uit 2014. In dit jaar was deze sector, waartoe de glastuinbouw behoort, verantwoordelijk voor een CO₂-uitstoot van 569.369 ton. Deze sector laat wel een dalende trend zien (zie figuur 1).¹

Figuur 1: CO₂-uitstoot sector 'Landbouw, bosbouw en visserij' in de gemeente Lansingerland in de periode 2010-2014

Bron: Klimaatmonitor

In de visie 'Lansingerland Duurzaam' (T18.08535) wordt uiteen gezet waar wij als gemeente Lansingerland willen staan in 2050 op het gebied van duurzaamheid. Het gaat hier om een toekomstbeeld. De 'stip op de horizon' is "een groene gemeente, waarbij het innovatieve karakter optimaal is ingezet en de transitie is gemaakt naar een toekomstbestendige leefomgeving en het versterken van de unieke Lansingerlandse identiteit". Wij zetten in de duurzaamheidsvisie de koers uit en bepalen waar wij op inzetten om dit doel te bereiken. De visie beschrijft dus de ambities en strategie op de lange termijn. Hierbij wordt gefocust op de thema's: energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie, in lijn met het interbestuurlijk programma van de VNG.

Gerelateerde onderwerpen, zoals groen- en natuurbeheer, hebben zeker onze aandacht, maar vallen buiten de scope van deze visie. Zo werken wij bijvoorbeeld nauw samen met de hoogheemraadschappen als het gaat om waterkwaliteit. Duurzaamheid wordt ook actief meegenomen in het beheer van het openbaar groen.

¹ Deze cijfers zijn afkomstig van de Klimaatmonitor. Dit is de meest betrouwbare bron op deze schaal. Zie voor meer informatie <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard>.

Kanttekeningen

De duurzaamheidsvisie is opgesteld met de kennis van nu. Duurzaamheid is echter een thema dat sterk in ontwikkeling is en zal blijven. Daarom zien wij de visie als een dynamisch document. Waar nodig, passen wij onze strategie of ambities aan, om zo aan te sluiten bij de laatste ontwikkelingen op het gebied van innovatie of wet- en regelgeving. Minimaal eens in de vier jaar updaten wij de duurzaamheidsvisie.

Uitvoeringsprogramma

Om de duurzaamheidsvisie concrete invulling te geven, wordt een uitvoeringsprogramma voor de korte termijn opgesteld. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit meerdere projecten en acties. Deze projecten en acties geven invulling aan de richting beschreven in de duurzaamheidsvisie en dragen bij aan het bereiken van onze doelstellingen. Het uitvoeringsprogramma verwachten wij in het vierde kwartaal van 2019 met u te kunnen delen.

Vooruitlopend op het uitvoeringsprogramma geven wij nu al concrete invulling aan de duurzaamheidsvisie. Zo werken wij binnen regio Rotterdam- Den Haag samen met stakeholders (onder meer gemeenten, waterschappen en Provincie Zuid-Holland) aan de Regionale Energiestrategie (RES). Verder hebben wij recentelijk de leidraad Duurzame Inrichting Openbare Ruimte (DIOR) vastgesteld. Hier bent u reeds over geïnformeerd (zie ook de bijlage).

Ook zijn wij momenteel bezig met het opstellen van een Transitievisie Warmte en bijbehorende Bodemvisie voor onze gemeente. Tegelijkertijd werkt het Rijk momenteel aan een Leidraad Transitievisie Warmte. Naar verwachting wordt de definitieve versie van deze leidraad in maart 2020 gepubliceerd. Tijdens de beeldvormende avond hebben wij gemerkt, dat de warmtetransitie uw warme belangstelling heeft. Uiteraard is dit een onderwerp waar u als raad nog intensief bij betrokken gaat worden. Wij zoeken naar mogelijkheden om u op dit onderwerp zo goed mogelijk geïnformeerd te maken, zodat u een afgewogen besluit kunt nemen, zodra de Transitievisie Warmte aan u ter besluitvorming voorligt.

Thema's

In de duurzaamheidsvisie en het uitvoeringsprogramma ligt de focus op drie thema's: energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie.

Energietransitie

Als het gaat om de energietransitie is onze 'stip op de horizon' een CO₂-neutrale gemeente in 2050. Om dit te behalen hebben wij een aantal subdoelen geformuleerd. Ook werken wij aan een Regionale Energiestrategie.

Ons streven is om in 2030 minimaal 15.000 woningen van het aardgas losgekoppeld te hebben. Hiervoor stellen wij de Transitievisie Warmte op. Om dit doel en wellicht nog meer te behalen zijn we in sterke mate afhankelijk van ontwikkelingen bij andere partijen. Voorbeelden hiervan zijn externe ontwikkelingen rondom warmte uit de Rotterdamse haven en innovatie.

Wij spannen ons in om tenminste 12 MW (4-6 turbines) aan windenergie te realiseren bij voorkeur voor 31 december 2021. Het gaat om een inspanningsverplichting, aangezien wij afhankelijk zijn van de technische en planologische mogelijkheden. Ook stellen wij in de komende periode een afwegingskader voor zonnevelden op. Dit afwegingskader wordt ter vaststelling aan u voorgelegd.

Circulaire economie

Op het gebied van circulaire economie is ons einddoel in 2050 een volledig circulaire economie. Hiermee sluiten wij aan bij het Rijksbrede programma 'Nederland circulair in 2050'. Ook als gemeente dragen wij bij. Zo hebben wij in 2017 het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen ondertekend. Vervolgens hebben wij het Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2018-2020 opgesteld, waaraan momenteel uitvoering wordt gegeven. Komend jaar (2019/2020) staat de vaststelling en implementatie van nieuw afvalbeleid gepland, waarin het thema van circulariteit een plek heeft.

Klimaatadaptatie

Het weer wordt extremer als gevolg van klimaatverandering. Hierdoor is er risico op overstromingen, wateroverlast door extremere piekbuien, perioden van hitte en perioden van droogte. Onze doelstelling voor 2050 is dan ook dat Lansingerland klimaatproof is door voldoende koelend vermogen uit groen en water (vergroening) en adequate maatregelen tegen wateroverlast (verblauwen) in de publieke en private ruimte. In de leidraad DIOR is klimaatadaptatie een belangrijk thema. Over de leidraad DIOR bent u onlangs geïnformeerd door middel van brief U19. 03732.

Te verwachten betrokkenheid van de gemeenteraad

Informereren

Wij willen u drie keer per jaar informeren over de voortgang van het uitvoeringsprogramma behorende bij de duurzaamheidsvisie. Op deze wijze kunt u controleren en (bij)sturen. We evalueren waar we staan en wat we hebben bereikt. In het derde kwartaal van dit jaar verwachten wij u een brief te kunnen toesturen over de energietransitie en de RES.

Besluitvorming

In het derde kwartaal van dit jaar verwachten wij de RES ter besluitvorming aan u voor te kunnen leggen. Als het gaat om de Transitievisie Warmte wordt u, zoals eerder aangegeven, nog intensief betrokken bij de verdere uitwerking. Na vaststelling van de Transitievisie Warmte, starten we met het opstellen van uitvoeringsplannen per wijk. Ook dan zal u hierbij intensief worden betrokken.

Rol en invloed gemeente

Als gemeente kunnen wij het goede voorbeeld geven, maar ook aanjagen, processen organiseren, samenwerken en ondersteunen (al dan niet financieel). Wij nemen onze verantwoordelijkheid en lopen hier niet voor weg. Zo maken wij stappen met het verduurzamen van onze eigen gebouwen en accommodaties en het verduurzamen van ons 'wagenpark'. Op het gemeentelijk vastgoed liggen inmiddels zo'n 1.000 zonnepanelen. Daarnaast dragen wij als gemeente bij aan de landelijke duurzaamheidsdoelstellingen via gebiedsontwikkeling en de openbare ruimte.

De doelen uit de duurzaamheidsvisie kunnen wij echter alleen bereiken door samen te werken. Wij leggen de verbinding met inwoners, bedrijven, scholen, verenigingen en stichtingen binnen onze gemeente en zoeken per thema samen naar mogelijkheden om te verduurzamen. Zo trekken wij gezamenlijk op met de glastuinbouwsector, aangezien wij elkaar kunnen versterken. Een ander voorbeeld is het Energieloket Lansingerland: dit is een samenwerking van energicoöperatie Nieuwe Lansinger Stroom (NLS), 3B Wonen en de gemeente Lansingerland.

Ook zoeken wij de samenwerking met andere stakeholders als de netbeheerder en andere overheden. 3B Wonen, Stedin en de energicoöperatie NLS zijn nauw betrokken bij het opstellen van de Transitievisie Warmte. Op het gebied van klimaatadaptatie werken wij bijvoorbeeld samen met de

hoogheemraadschappen en burgerinitiatief Lansingerland Samen Duurzaam. Ook betrekken wij de jeugd door bijvoorbeeld deelname aan een hackaton en (onderzoek naar) duurzame maatregelen bij scholen en sportverenigingen.

De Regionale Energiestrategie (binnen de regio Rotterdam Den-Haag), Energieakkoord Greenport West-Holland en de Warmtesamenwerking Oostland zijn voorbeelden van samenwerkingsverbanden waar wij als gemeente Lansingerland aan deelnemen.

Haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak

De energietransitie is afhankelijk van de haalbaarheid en betaalbaarheid van duurzame maatregelen. Zowel op landelijk als lokaal niveau is hier aandacht voor, maar ook nog onduidelijkheid. Zo is recent bekend geworden dat het kabinet mogelijk dit jaar eenmalig 400 miljoen extra uittrekt om de klimaatdoelen te halen. Een deel van dit bedrag zou dan gaan naar een warmtefonds waar woningeigenaren aanspraak op kunnen maken voor het verduurzamen van hun woning.

Ook als gemeente hebben we oog voor de haalbaarheid en betaalbaarheid van duurzame maatregelen en denken wij hier actief over na. We willen ons beleid daarbij aan laten sluiten op het Nationale beleid en voorkomen dat we overhaast geld uitgeven aan zaken waarvan het speelveld nog niet geheel bekend is. In de Transitievisie Warmte wordt hier onder meer aandacht aan besteed. Het inzetten van een (revoluerend) fonds bij de verdere uitwerking van het “van gas los” maken van onze woonwijken is een van de opties waar wij aan denken. Op het gebied van klimaatadaptatie stellen wij bijvoorbeeld subsidie beschikbaar voor het toekomstbesteding maken van tuinen (Subsidie ‘Tuin van de Toekomst’). Tevens hebben wij als gemeente de voorfinanciering van de btw verzorgd, zodat energicoöperatie NLS een coöperatief zonnedak kan realiseren.

De haalbaarheid en betaalbaarheid van duurzame maatregelen hangen nauw samen met maatschappelijk draagvlak voor dergelijke maatregelen. Als gemeente hechten wij aan maatschappelijk draagvlak en zetten wij hierop in.

Tot slot

In de duurzaamheidsvisie wordt beschreven waar wij als gemeente willen staan in 2050. Dit lijkt nog ver weg, maar wij moeten nu aan de slag om onze doelstellingen te bereiken. De technologische ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid gaan hard. Deze ontwikkelingen kunnen leiden tot een bijstelling van ons uitvoeringsprogramma voor de korte termijn. Eens per 4 jaar evalueren we de gehele visie, om aansluiting te blijven vinden bij de landelijke doelstellingen en technologische ontwikkelingen. Met het vaststellen door uw raad van de nu voorliggende visie ‘Lansingerland Duurzaam’ maken wij nu samen met u als raad een noodzakelijke stap richting het bereiken van onze duurzaamheidsdoelstellingen in 2050.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Lucas Vokurka

Secretaris

Bijlage

drs. Pieter van de Stadt

Burgemeester

In 2019 heeft u de volgende brieven ontvangen die een relatie hebben met de duurzaamheidsvisie:

- Brief met als onderwerp 'Ontwikkelingen in de verduurzaming van de openbare ruimte'. Kenmerk U19.03732. Verzenddatum 15 mei 2019.
- Brief met als onderwerp 'Stand van zaken warmteleiding over Oost'. Kenmerk U19.02701. Verzenddatum 4 april 2019.
- Brief met als onderwerp 'Afdoeningsvoorstel motie stimulering groene schoolpleinen in Lansingerland'. Kenmerk U19.01808. Verzenddatum 19 maart 2019.
- Brief met als onderwerp 'Raadsvoorstel "Kaders Afvalbeleid"'. Kenmerk U19.00716. Verzenddatum 21 februari 2019.
- Brief met als onderwerp 'Warmteleiding over Oost'. Kenmerk U19.01051. Verzenddatum 6 februari 2019.